

Nr 327.

Av herr **Lundstedt**, *angående revision i viss riktning av gällande utlämningslagstiftning.*

Genom arrondissementsdomstolen i Amsterdam dömdes den 12 juni 1928 ryske undersåten Salomon Smolianoff för sedelförfalskning och utprångling av falska sedlar till fängelse i två år och sex månader. Den 17 augusti 1929 blev han villkorligt frigiven. Då Smolianoff tidigare gjort sig skyldig till enahanda brott i Sverige, dömdes han, efter utlämning hit, av Stockholms rådhusrätt den 4 september 1929 till straffarbete i två år och sex månader, vilket straff han för närvarande avtjänar i centralfängelse å Långholmen. På grund av samma brott i Tyskland har begäran om hans utlämning till detta land, efter i Sverige utståndet straff, framställts och bifallits. Möjligt är att Smolianoff därifrån kan komma att vidare utlämnas till Österrike, Ungern och Norge, detta då han även i dessa länder förövat liknande brott.

Det öde, som övergått denne man, är resultatet av ett samspel mellan å ena sidan djupt tragiska livsomständigheter och å andra sidan vissa rättsregler, vilkas tillämpande i full utsträckning just i hans fall visat sig leda till en straffbehandling, som synes för det västerländska rättsväsendet komprometterande.

Samtliga i de olika länderna förövide brott avse förfalskning och utprångling av engelska 50-pundsedlar. De hänföra sig samtliga till tiden augusti—september 1927.

Jag saknar i detta sammanhang anledning ingå på de synnerligen förmildrande personliga omständigheter, under vilka Smolianoff, landsflyktig rysk konstnär, drivits till brotten. Jag vill endast fästa riksdagens uppmärksamhet på de upprörande konsekvenser, vartill utlämningsinstitutet (jämte avsaknaden av ett internationellt hänvisningsförfarande i brottmål) i fall sådana som det förevarande måste leda. Även under förutsättning av att det Smolianoff i Tyskland förestående straffet endast utmättes till ett mått, motsvarande det i Nederländerna och Sverige åsatta, kommer det totala straffet att stå i uppenbart missförhållande till den föreliggande brottsligheten. I verkligheten föreligger ju i detta fall endast ett s. k. fortsatt brott. Än mera påtaglig och stötande skulle oemotsvarigheten mellan brott och straff te sig, därest vidare utlämning till och bestraffning i Norge, Österrike och Ungern komme att äga rum.

Det måste framstå såsom en synnerligen kännbar brist i gällande reglering av utlämningsförfarandet, att svensk myndighet saknar möjlighet att i ett

fall som detta vägra utlämning. Enligt gällande lag angående utlämning av förbrytare den 4 juli 1913, § 15, kan inkommen framställning om utlämning avslås, därest av handlingarna framgår, att framställningen icke är av beskaffenhet att lagligen kunna efterkommas eller Konungen eljest prövar anledning föreligga att icke villfara utlämningen. Det framgår emellertid av förarbetena till lagen, att stadgandet i fråga icke avser fall av här ifrågavarande beskaffenhet. Att så är förhållandet torde väl också med hänsyn till Konungens bifall till den tyska framställningen om utlämning få tagas för givet. För utlämningsvägran i hithörande fall torde erfordras uttryckligt positivt stadgande. Praktiskt torde visserligen utlämningsvägran på här avsedda grunder endast mycket sällan behöva ifrågakomma. Men detta synes i och för sig snarare kunna anföras som skäl för än som skäl mot en revision av lagstiftningen. Fallet Smolianoff torde icke vara enastående, och det bleve inte mindre upprörande även om det vore exceptionellt.

Det kan icke anses välgrundat att som korrektiv mot de orimliga konsekvenserna av gällande utlämningslag åberopa nådemöjligheten. Den juridiska nåden är förvisso ingenting att lita till för en statslös landsflykting utan alla relationer till dem som nåden utöva. Att Smolianoff av nåd skulle befrias från undergående av i Tyskland o. s. v. ådömt straff torde för övrigt få anses ganska uteslutet. Möjligen kan viss del av straffet efter någon tid efterskänkas — högre vägar man icke ställa sina förväntningar.

I samband med behandlingen av den svenska regeringens begäran om Smolianoffs utlämning avgav allmänne åklagaren i Amsterdams arrondissement till nederländska justitieministern ett yttrande, vari han framhåller, att med hänsyn till de i de olika länderna begångna brottens karaktär av fortsatt förbrytelse ett tillmötesgående av den framställda begäran skulle innebära en oproportionerligt sträng bestraffning. Sedan utlämningen redan beviljats, gjordes försök från åklagarens sida att få densamma annullerad. Reklaseringsrådet i Amsterdam förklarade sig i ett yttrande anse, att »det komme att tillfogas Smolianoff orätt genom denna utlämning». Rådet föreslog med hänsyn härtill hos justitieministern att söka »förmå den svenska rättvisan att återkalla dess begäran om utlämning». I distriktsdomstolens dom över Smolianoff säges det uttryckligen, »att domstolen, om densamma med säkerhet visste, att utlämning komme till stånd, skulle ådöma ett anseeligt mildare straff, än densamma nu kommer att utdöma». Holländska regeringen kunde emellertid av konventionella skäl icke tillmötesgå allmänne åklagarens och reklaseringsrådets hemställan — lika litet som den svenska regeringen ansåg sig böra beakta annat än konventionella synpunkter vid sin prövning av den tyska regeringens framställning.

I anslutning till vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning angående sådan revision av gällande utlämningslagstiftning, att utlämning ej må äga rum, då den

misstänkte för brott av enahanda art som, och i omedelbar fortsättning av, det brott, för vilket utlämning begäres, tidigare undergått bestraffning, genom vilken den föreliggande brottsligheten enligt svensk rätt skulle anses utdömd; samt därefter för riksdagen framlägga förslag i ämnet.

Stockholm den 28 januari 1931.

V. Lundstedt.
